

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет транспортних та інформаційних технологій

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до організації та проведення аспірантської педагогічної практики

для здобувачів:

рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

галузь знань 27 «Транспорт»

спеціальність 275 «Транспортні технології (за видами)»

**освітньо-наукова програма «Транспортні технології
на автомобільному транспорті»**

Київ НТУ 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет транспортних та інформаційних технологій

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до організації та проведення аспірантської педагогічної практики

для здобувачів:

рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

галузь знань 27 «Транспорт»

спеціальність 275 «Транспортні технології (за видами)»

**освітньо-наукова програма «Транспортні технології
на автомобільному транспорті»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні Науково-методичної ради
Національного транспортного університету
Протокол № 19 від 16.01.2025 року
Перший проректор, професор
_____ **Олександр МЕЛЬНИЧЕНКО**

Київ НТУ 2025

Методичні вказівки до організації та проведення аспірантської педагогічної практики для здобувачів: рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий), галузь знань 27 «Транспорт», спеціальність 275 «Транспортні технології (за видами)», освітньо-наукова програма «Транспортні технології на автомобільному транспорті» / Розробники/укладачі: Г.С. Прокудін, В.П. Поліщук, С.В. Ширяєва, О.Д. Гульчак, А.В. Петрик, І.Б. Якайтис – К.: НТУ, 2025. – 30 с.

Розробники/укладачі:

Завідувач кафедри міжнародних перевезень та митного контролю, докт. техн. наук, професор Георгій ПРОКУДІН.

Завідувач кафедри транспортних систем та безпеки дорожнього руху, докт. техн. наук, професор Володимир ПОЛІЩУК.

Професор кафедри транспортних технологій, канд. техн. наук, доцент Світлана ШИРЯЄВА.

Професор кафедри транспортних систем та безпеки дорожнього руху, канд. техн. наук, доцент Оксана ГУЛЬЧАК.

Професор кафедри міжнародних перевезень та митного контролю, канд. техн. наук, доцент Анатолій ПЕТРИК.

Доцент кафедри міжнародних перевезень та митного контролю, канд. держ. упр. Інга ЯКАЙТІС.

Рекомендовано Методичною комісією факультету транспортних та інформаційних технологій, протокол № 3 від 19.11.2024 року
Голова Методичної комісії факультету _____ Віктор ДАНЧУК

© Георгій ПРОКУДІН, Володимир ПОЛІЩУК, Світлана ШИРЯЄВА,

© Оксана ГУЛЬЧАК, Анатолій ПЕТРИК, Інга ЯКАЙТІС 2025 р.

© Національний транспортний університет, 2025 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
1 ХАРАКТЕРИСТИКА АСПРАНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ (АПП)	6
2 ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ АСПРАНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ	11
3 ЗМІСТ АСПРАНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ	12
4 РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ЗАПЛАНОВАНИМИ ФОРМАМИ РОБОТИ АСПРАНТІВ ТА ТИПОВІ ЗАВДАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ДЛЯ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ	17
5 ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ І ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АСПРАНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ	19
6 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З АСПРАНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ	20
7 ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АСПРАНТІВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПРОХОДЖЕННЯ АСПРАНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ	21
8 ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ	22
ДОДАТКИ	25

ВСТУП

Методичні вказівки до організації та проведення аспірантської педагогічної практики в Національному транспортному університеті (НТУ) регламентує порядок і форми проходження педагогічної практики аспірантами. Практична підготовка у формі асистентської педагогічної практики є складовою частиною професійної підготовки аспірантів НТУ і визначальним етапом їх підготовки до науково-педагогічної діяльності.

Педагогічна практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є етапом практичної підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії до науково-педагогічної діяльності. Вона є обов'язковим компонентом освітньої складової освітньо-наукової програми «Транспортні технології на автомобільному транспорті», за якою навчається здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії (аспірант).

Основною метою педагогічної практики є вироблення і закріплення педагогічних навичок, вдосконалення знань, необхідних для роботи у закладах вищої освіти, формування вмінь застосувати їх у навчально-виховному процесі під час виконання функцій викладача.

Дані вказівки розроблено на підставі законів України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145- VIII, «Про вищу освіту» від 28.12.2014 р. № 76-УІІ, «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 25.12.2015 р. № 922-УІІ, Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261, у відповідності до Положення про педагогічну практику аспірантів Національного транспортного університету (http://vstup.ntu.edu.ua/publicna_info/polozhennia-pro-pedahohichnu-praktyku.pdf), Положення про організацію освітнього процесу в Національному транспортному університеті (<http://www.ntu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/11/polozh-pro-orh2022.pdf>), Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності Національного транспортного університету (http://vstup.ntu.edu.ua/kodeks_etyky.pdf), освітньо-наукової програми «Транспортні технології на автомобільному транспорті» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня ступеня доктор філософії, спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)», галузі знань 27 «Транспорт», а також інших нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України та НТУ.

Базою для проходження аспірантської педагогічної практики є кафедра НТУ, за якою закріплений аспірант. Крім того, аспірант може пройти стажування на кафедрах (в підрозділах) інших закладів вищої освіти.

Аспірантська педагогічна практика проводиться на третьому курсі навчання у 5 і 6 семестрах і має обсяг по 3 кредити у кожному семестрі.

1 ХАРАКТЕРИСТИКА АСПІРАНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ (АПП)

Метою педагогічної практики аспірантів є набуття навичок та вмінь навчально-методичної та роботи та педагогічної діяльності.

В процесі проходження педагогічної практики аспіранти повинні **знати**:

- основи педагогіки вищої школи;
- основи навчально-методичної діяльності у закладах вищої освіти;
- психологічні аспекти навчання та творчої діяльності;
- аспекти організації і здійснення освітнього процесу в сучасних умовах;
- способи та прийоми оцінювання навчальної діяльності у вищій школі.

Під час педагогічної практики аспіранти повинні оволодіти **навичками**:

- структурування та психологічно грамотного перетворення наукових знань в навчальний матеріал;
- систематизації навчальних та виховних задач;
- застосування інструментарію інтерактивного навчання, складання ситуаційних задач, тестових завдань;
- застосування новітніх освітніх технологій;
- опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці до навчальних занять;
- структурування наукових знань та інтегрування їх в навчальний матеріал з дисципліни;
- різноманітними освітніми технологіями та методиками викладання навчальних дисциплін фахового спрямування.

Аспірантська педагогічна практика (АПП) в системі після вузівської освіти є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти та являє собою вид практичної діяльності аспірантів по здійсненню навчально-виховного процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних навчальних дисциплін, організацію навчальної діяльності аспірантів, науково-методичну роботу з навчальних дисциплін, здобуття вмінь і навичок практичної викладацької діяльності.

Якість підготовки сучасного фахівця забезпечується поєднанням теоретичної та практичної підготовки, що є складовими становлення особистості науковця – майбутнього викладача. Особливої значущості набуває педагогічна практика майбутніх викладачів при формуванні освітньо-наукової програми (ОНП) підготовки докторів філософії 3-ого освітньо-наукового рівня з транспортних технологій на автомобільному транспорті, яка включає компоненти для набуття таких компетентностей і результатів навчання:

Завдання педагогічного практикуму:

- 1) формування професійної компетентності та особистих якостей майбутнього викладача відповідно до вимог сучасного розвитку системи вищої освіти в Україні;
- 2) оволодіння методикою проведення лекційних, практичних, лабораторних і семінарських занять;
- 3) оволодіння сучасними педагогічними технологіями, активними та інтерактивними методами навчання;
- 4) формування педагогічної майстерності та індивідуального стилю діяльності викладача.

В ході педагогічної практики аспіранти провадять навчальну, методичну та організаційну діяльність (роботу).

В процесі проходження педагогічної практики аспіранти повинні:

знати: теоретичні основи педагогіки; організаційну структуру Національного транспортного університету, види навчально-методичної документації, яка стосується забезпечення освітнього процесу; способи структурування і представлення навчального матеріалу, способи активізації навчальної діяльності, особливості професійної риторики, прийоми оцінювання навчальної діяльності у вищій школі;

вміти: поставити навчально-виховну мету, вибрати тип, вид занять; використати різні форми організації навчальної діяльності студентів, а саме: діагностики, контролю та оцінювання ефективності навчальної діяльності; самостійно проектувати, реалізовувати, оцінювати і коригувати освітній процес; використовувати сучасні нововведення в процесі професійного навчання; будувати взаємини з колегами, знаходити, приймати і реалізовувати управлінські рішення у своїй педагогічній практиці;

володіти: основами науково-методичної та навчально-методичної роботи: навичками структурування та психологічно грамотного перетворення наукових знань в навчальний матеріал, систематизації навчальних та виховних задач; методами та засобами складання задач, вправ, тестів з різних тем, різноманітними освітніми технологіями; володіти знаннями з педагогіки і технології професійного навчання, психології навчання дорослих, у тому числі отриманих на заняттях з дисципліни «Педагогічна майстерність у вищій школі»; методами самоорганізації діяльності та вдосконалення особистості викладача; культурою мовлення, спілкування.

В результаті проходження педагогічної практики аспірант повинен бути готовим до викладацької діяльності у вищій школі та набути **компетентність** – викладацькі та комунікативні навички.

1. Компетентностей:

- інтегральної:

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних концептуальних і методологічних положень та створення нових цілісних знань в галузі наукових досліджень та/або професійної практики.

- загальних:

ЗК 03. Здатність до вільного спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому.

ЗК 04. Здатність генерувати креативні ідеї, поглиблювати когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання.

ЗК 05. Здатність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

- фахових:

ФК 02. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у системі вищої освіти з дотриманням методологічної єдності в парадигмі знань про транспорт.

ФК 05. Здатність застосовувати відповідні математичні методи, моделі, комп'ютерні технології, а також засади стандартизації та сертифікації для розв'язання складних завдань у галузі транспортних технологій на автомобільному транспорті.

ФК 06. Здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для взаємодії із іноземними фахівцями у сфері транспортних систем і технологій та у дотичних до неї міждисциплінарних напрямках.

- фахових освітньо-наукової програми:

ФКП 01. Здатність використовувати науково-методологічні основи системного аналізу для досягнення нових інноваційних результатів у сфері концептуального управління розвитком автотранспортних технологій, визначення закономірностей впливу людського чинника на транспортні процеси, продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

ФКП 04. Здатність застосовувати у науковій та дослідницькій діяльності методологію моніторингу, організації та управління транспортними потоками для впровадження сервісно-логістичних процесів на автомобільному транспорті, виконувати критичне осмислення виробничих проблем на межі галузей знань.

2. Результатів навчання:

- спеціальності:

РН 01. Вільно презентувати та обговорювати з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому результати досліджень, наукові та прикладні проблеми транспортних систем і технологій академічною українською та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН 05. Глибоко розуміти загальні принципи та методи технічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері транспортних технологій в транспортних системах та у викладацькій практиці.

РН 07. Проводити викладацьку діяльність у закладах вищої освіти, застосовуючи інноваційні форми, засоби та технології при розробці методичного забезпечення навчального процесу та під час навчально-виховної роботи, в т.ч. шляхом формування у студентів навичок самостійно здобувати знання.

- освітньо-наукової програми:

РНП 02. Застосовувати передові методи інтелектуального аналізу діяльності автотранспортних підприємств для оцінки та синтезу інноваційних процесів з непередбачуваними результатами, оцінювати результати діяльності команд та колективів.

РНП 03 – використовувати системну методологію техніко-технологічного розвитку автотранспортної галузі для впровадження нових ідей у передових контекстах професійної та наукової діяльності з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності, високого ступеню самостійності, академічної та професійної доброчесності.

Педагогічна підготовка аспірантів до професійної викладацької діяльності включає: оволодіння інноваційними формами, методами і засобами організації навчально-виховного процесу в закладах вищої освіти; оволодіння педагогічними технологіями; усвідомлення значущості наукових знань; формування умінь розв'язання практичних завдань для викладачів-дослідників; розвиток творчої ініціативи; закріплення умінь наукового дослідження в професійній діяльності; адаптації й утвердження у доцільності обраної професії. У ході педагогічної практики аспіранти: вивчають методологічні й теоретичні основи педагогічної науки; оволодівають методикою проведення лекційних, практичних, лабораторних і семінарських занять; сучасними педагогічними технологіями, активними та інтерактивними методами навчання.

Реалізація мети та завдань АПП забезпечується через організацію, виконання основних вимог аспірантами і науковими керівниками. Її основу складає навчально-методична робота аспірантів, що полягає у відвідуванні і проведенні лекцій, семінарських, практичних і лабораторних занять та консультацій за розкладом занять на профільних кафедрах НТУ для вивчення досвіду, оволодіння методикою підготовки і проведення навчальних занять.

АПП проводиться у терміни, передбачені планом-графіком організації підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів в аспірантурі Національного транспортного університету, який щорічно затверджується ректором університету. Зміст АПП включає навчально-методичну і науково-дослідну роботу аспірантів і визначається програмою практики, що містить систему педагогічної доцільної діяльності аспірантів, формування у нього професійних якостей викладача закладу вищої освіти (ЗВО). АПП є передумовою становлення професійно компетентного, творчого викладача, якому притаманний індивідуальний стиль педагогічної діяльності, високий рівень педагогічної культури.

Методи навчання: за джерелом знань: словесні методи (розповідь-пояснення, бесіда); наочні (ілюстрування, демонстрування); практичні методи (завдання в межах програми педагогічної практики). За логікою: дедуктивний; аналітичний; порівняння; узагальнення; конкретизація; виокремлення основного. За мисленням: евристичний. За ступенем керівництва: методи самостійної роботи (завдання в межах програми педагогічної практики); робота під керівництвом викладача (виконання завдань в межах програми педагогічної практики). Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: метод формування пізнавальних інтересів (навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації); метод стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (заохочення, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження). Інноваційні методи навчання: інтерактивний метод (проектування професійних ситуацій, мозковий штурм тощо); комп'ютерний і мультимедійний метод.

Форми та методи оцінювання: виконання завдань в межах програми АПП; підготовка звіту про проходження АПП; захист звіту про проходження АПП на кафедрі.

Аспіранти мають вміти здійснювати професійну та особистісну самоосвіту, проектування подальшого освітнього маршруту і професійної кар'єри, брати участь в дослідницькій роботі, володіти методами інтерактивного самонавчання та навчання інших, активно діяти та взаємодіяти у складі науково-педагогічного колективу.

2 ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ АСПІРАНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Загальне керівництво АПП та науково-методичне консультування здійснює науковий керівник аспіранта.

Загальний обсяг педагогічної практики складає 6 кредитів ЄКТС, у тому числі:

- 80 відсотків педагогічної практики складає навчально-методична робота (підготовка до занять, методична робота, відвідування та аналіз занять, проведення консультацій, керівництво різними видами діяльності студентів);
- 20 відсотків загального часу педагогічної практики відводиться на аудиторне навантаження (проведення практичних занять).

Календарні терміни проходження АПП визначаються в індивідуальному плані аспіранта, затверджуються науковим керівником та завідувачем кафедри.

Загальне керівництво та контроль за проходженням практики аспіранта покладається на його наукового керівника, який:

- проводить інструктаж щодо порядку проходження педагогічної практики;
- формує, спільно з аспірантом, план проходження педагогічної практики відповідно до цих Методичних вказівок та з урахуванням наукових інтересів аспіранта;
- відслідковує своєчасне прибуття аспіранта для проходження АПП;
- забезпечує безпечні умови для проходження практики та проводить обов'язковий інструктаж з охорони праці аспіранту;
- забезпечує планування, організацію та облік результатів АПП;
- добирає тематику занять та навчальні групи для проходження АПП;
- надає аспірантові методичну допомогу щодо розроблення навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни;
- надає консультації щодо обробки зібраного матеріалу та його використання для формування звіту з АПП;
- здійснює контроль за виконанням програми АПП;
- контролює роботу аспіранта, відвідування занять та інші види його роботи зі студентами, приймає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики;
- інформує аспіранта про порядок подання та захисту звіту з АПП;
- готує відгук про проходження АПП здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії.

Аспірант спільно з науковим керівником та за погодженням з завідувачем кафедри складає графік проходження практики.

Аспірант має право з усіх питань, які виникають під час проходження практики, звертатись до наукового керівника, завідувача кафедри; вносити пропозиції з удосконалення організації АПП.

Аспірант під час проходження практики за попередньою домовленістю має право на відвідування занять провідних фахівців НТУ з метою вивчення методики викладання, знайомства з передовим педагогічним досвідом.

Аспірант виконує всі види робіт, передбачені планом педагогічної практики, ретельно готується до кожного заняття.

Аспірант підпорядковується правилам внутрішнього розпорядку університету, розпорядженням адміністрації та керівників практики. У разі невиконання вимог, які висуваються практиканту, аспірант може бути відсторонений від проходження практики.

Аспірант, відсторонений від практики або робота якого на практиці визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав індивідуальний план, і підлягає відрахуванню.

Аспірант повинен протягом 10 робочих днів після закінчення практики надати звітну документацію.

Аспірант, який працює на посаді асистента, викладача кафедри, під час навчання в аспірантурі, та має достатній досвід з навчально-методичної роботи звільняється від проходження педагогічної практики.

Звіт та результати проходження АПП представляються аспірантом на засіданні кафедри, де вони обговорюються науково-педагогічними працівниками і схвалюються/не схвалюються відповідним рішенням.

Аспіранти мають право проходити педагогічну практику в інших закладах вищої освіти України та за кордоном, з наступним поданням щоденника практики та розгорнутого відгуку від відповідального куратора проходження практики.

3 ЗМІСТ АСПІРАНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

АПП включає навчально-методичну роботу та викладацьку діяльність (відвідування навчальних занять науково- педагогічних працівників Університету та їхній аналіз, підготовку і самостійне проведення навчальних занять (семінарів, практичних, лабораторних тощо).

Педагогічна практика аспірантів передбачає проходження трьох **етапів**: підготовчий, основний та заключний.

На підготовчому етапі практики аспірант:

- ознайомлюється з Методичними вказівками до організації та проведення АПП;
- з'ясовує мету та завдання практики;
- складає індивідуальний план проходження АПП;
- ознайомлюється з нормативно-правовою базою, що регламентує організацію освітнього процесу в НТУ, та організаційною, навчально-методичною і науковою роботою кафедри;
- на початку семестру, в якому буде проводитися АПП, на засіданні кафедри аспірант отримує дозвіл на проходження практики у вигляді витягу з протоколу (Додаток А);
- відвідує навчальні заняття керівника педагогічної практики та інших провідних науково-педагогічних працівників університету;
- отримує від керівника педагогічної практики рекомендований перелік навчальних дисциплін та академічних груп для проведення навчальних занять;
- розробляє методичні матеріали для проведення навчальних занять тощо.

На основному етапі практики аспірант:

- проводить на належному методичному рівні навчальні заняття з дисципліни (семінарів, практичних занять) зі здобувачами першого (бакалаврського) та/ або другого (магістерського) рівнів вищої освіти;
- бере участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів;
- проводить індивідуальну роботу зі студентами, керівництво науковими студентськими дослідженнями;
- проводить консультації зі здобувачами вищої освіти бакалаврського та магістерського рівнів;
- бере участь у засіданнях кафедри, долучається до обговорення організаційних та методичних питань освітнього процесу.

На заключному етапі аспірант:

- готує звіт з АПП;
- подає звіт керівнику практики для перевірки та попереднього оцінювання;
- звітує про результати практики на засіданні кафедри, до якої прикріплений аспірант.

Зміст педагогічної практики аспірантів узгоджений із напрямом їхніх досліджень та напрямками діяльності науково-педагогічних працівників кафедри: навчальною, методичною, науковою і організаційною.

Навчальна робота аспірантів включає:

- відвідування занять (лекцій, практичних, лабораторних) викладачів кафедри та вивчення підходів до їх проведення;
- підготовку та проведення лекцій з навчальних дисциплін спеціальності / за темою дослідження у присутності провідного викладача з навчальної дисципліни / керівника практики;
- підготовку та проведення на належному рівні практичних занять у присутності провідного викладача з навчальної дисципліни / керівника практики;
- підбір і використання сучасних наочних матеріалів у процесі проведення занять (презентації, відеофільми, тощо);
- розробку і використання на заняттях інтерактивних форм роботи зі здобувачами вищої освіти, інших технологій навчання.

Методична робота аспірантів включає:

- ознайомлення з нормативно-правовою базою, що регламентує організацію освітнього процесу в університеті, організацією навчальної та методичної роботи кафедри;
- ознайомлення з освітніми програмами та навчальними планами спеціальності першого, другого та третього рівнів вищої освіти;
- ознайомлення з матеріалами методичного забезпечення навчальної дисципліни (підручниками, навчальними посібниками, робочою програмою навчальної дисципліни, планами та текстами лекцій, методичними розробками практичних та семінарських занять, завданнями для самостійної роботи, засобами поточного і підсумкового контролю).

Науково-педагогічна робота аспірантів включає такі види діяльності (вибір узгоджується з керівником практики):

- участь у проведенні наукових семінарів, конференцій кафедри, факультету, університету;
- участь у залученні здобувачів вищої освіти до наукової роботи, підготовці та проведенні засідань студентського наукового гуртка, конкурсу студентських наукових робіт, олімпіад тощо.

Організаційна робота аспірантів включає:

- знайомство з системою організації дистанційного навчання (сервіси Moodle, Zoom, Google Classroom тощо);
- знайомство з системою організації виховної роботи університету, факультету та кафедри;
- участь в проведенні семінарів, круглих столів, творчих конкурсів, а також заходах з профорієнтаційної роботи згідно з планом роботи кафедри.

Конкретний зміст АПП планується її керівником (з урахуванням побажань наукового керівника) відповідно до теми дисертаційного дослідження аспіранта, відображається в індивідуальному плані аспіранта, в якому фіксуються усі види діяльності аспіранта впродовж АПП, відзначаються теми проведеного лекційного і практичного зайняття з вказівкою обсягу годин.

Більш детальніше заплановані форми роботи аспіранта у процесі організації та проведення АПП представлені у вигляді десяти підрозділів.

Підрозділ 1. Розробка індивідуальної програми проходження АПП.

В ході первинної консультації у наукового керівника, в якій він представляє основні вимоги, нормативні положення і форми звітності результатів АПП, аспірант з'ясовує мету і завдання АПП, узгоджує основні види робіт. В ході подальших консультацій, науковий керівник знайомить аспіранта із запланованими до вивчення темами занять, визначає дати проведення занять аспірантом і дає коротку характеристику особливостей студентських колективів, з якими аспіранта чекає проходження АПП.

Підрозділ 2. Ознайомлення з організацією освітнього процесу на профільній кафедрі.

Загальне ознайомлення з організацією освітнього процесу у вищій школі на прикладі роботи кафедри. Участь в оцінюванні якості різних видів робіт у студентів: в перевірці курсових робіт і звітів студентів. Участь аспірантів в роботі профорієнтації із абітурієнтами. Інші види організаційних робіт.

Підрозділ 3. Науково-методична робота на профільній кафедрі.

Відвідування науково-методичних консультацій, організованих кафедрою. Ознайомлення з навчально-методичними комплексами дисциплін кафедри. Підготовка матеріалів для практичних робіт, складання презентацій, завдань, тестів для студентів згідно завдання наукового керівника.

Підрозділ 4. Відвідування лекцій викладачів профільної кафедри.

Ознайомлення з навчальними програмами профільної кафедри. Ознайомлення з досвідом викладання провідних викладачів профільної кафедри в ході відвідування лекцій. Дослідження методичних прийомів професорів і доцентів профільної кафедри.

Підрозділ 5. Відвідування лабораторних (практичних, семінарських) занять викладачів профільної кафедри.

Ознайомлення з досвідом викладання провідних викладачів профільної кафедри в ході відвідування навчального, семінарського, практичного заняття. Знайомство з академічною групою. В ході відвідування занять викладачів відповідних дисциплін, аспіранти повинні познайомитися з різними способами структуризації і представлення навчального матеріалу, способами активізації

навчальної діяльності, особливостями професійної риторики, з різними способами і прийомами оцінювання навчальної діяльності у вищій школі, із специфікою взаємодії в системі «студент-викладач».

Підрозділ 6. Підготовка теоретичного матеріалу для проведення лекцій.

Підготовка лекції з теми, що визначена науковим керівником і відповідає напряму наукових інтересів аспіранта. Вивчення навчальної, навчально-методичної і наукової літератури. Складання плану, тез і повного тексту лекції. Індивідуальне планування і розробка змісту навчального заняття з предмету.

Підрозділ 7. Проведення лекцій в аудиторії.

Читання лекції в аудиторії перед академічною групою студентів (курси по вибору), якщо це було заплановано. Аналіз прочитаної лекції і обговорення з керівником.

Підрозділ 8. Підготовка практичного матеріалу для проведення практичних (лабораторних, семінарських) занять.

Підготовка і проведення практичного заняття з теми, що визначена науковим керівником і відповідає напряму наукових інтересів аспіранта. Підбір і вивчення методичної і навчальної літератури. Вивчення джерел з теми. Розробка змісту навчального семінарського, практичного заняття з предмету; проведення семінарського, практичного заняття та їх самоаналіз. В ході практичної діяльності по веденню навчального заняття у аспіранта мають бути сформовані уміння постановки навчально-виховних цілей, вибору типу, виду заняття, використання різних форм організації навчальної діяльності студентів; діагностики, контролю і оцінювання ефективності навчальної діяльності. Відвідування та аналіз заняття, яке проводиться іншим аспірантом.

Підрозділ 9. Проведення практичних (лабораторних, семінарських) занять в аудиторії.

Проведення практичного (лабораторного, семінарського) заняття – 1-2 з теми, обраної науковим керівником. Подальше обговорення практичного (лабораторного, семінарського) заняття з науковим керівником. Взаємне відвідування занять аспірантів з подальшим обговоренням

Підрозділ 10. Організаційно-виховна робота на профільній кафедрі.

Ознайомлення з планами виховної роботи університету, факультету на навчальний рік, з пріоритетними завданнями виховної роботи студентів. Аналіз плану виховної роботи куратора студентської групи. Діяльність у ролі куратора студентської академічної групи. Організація та проведення виховного заходу зі студентами (в групі, на факультеті, в гуртожитку). Підготовка звіту про проходження АПП. Затвердження звіту на засіданні кафедри.

4 РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ЗАПЛАНОВАНИМИ ФОРМАМИ РОБОТИ АСПІРАНТІВ ТА ТИПОВІ ЗАВДАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ДЛЯ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ

У нижченаведеній таблиці представлений орієнтовний розподіл годин за запланованими формами роботи аспірантів:

№ з/п	Заплановані форми роботи аспірантів	Кількість годин
1	Підрозділ 1. Розробка індивідуальної програми проходження АПП	10
2	Підрозділ 2. Ознайомлення з організацією навчально-виховного на профільної кафедрі	20
3	Підрозділ 3. Науково-методична робота на профільної кафедрі	20
4	Підрозділ 4. Відвідування лекцій викладачів профільної кафедрі	20
5	Підрозділ 5. Відвідування лабораторних (практичних, семінарських) занять викладачів профільної кафедрі	20
6	Підрозділ 6. Підготовка теоретичного матеріалу для проведення лекцій	10
7	Підрозділ 7. Проведення лекцій в аудиторії	20
8	Підрозділ 8. Підготовка практичного матеріалу для проведення практичних (лабораторних, семінарських) занять	10
9	Підрозділ 9. Проведення практичних (лабораторних, семінарських) занять в аудиторії	24
10	Підрозділ 10. Організаційно-виховна робота на профільної кафедрі	26
	Разом:	180

Кожний із підрозділів вищенаведеної таблиці може включати орієнтовні типові завдання самостійної роботи для реалізації запланованих форм роботи аспірантів, а саме:

Форми роботи аспірантів	Перелік завдань для самостійного вивчення і виконання	Кількість годин
Підрозділ 1. Розробка індивідуальної програми проходження АПП	Ознайомлення з цілями і змістом АПП; бесіда з керівником АПП	6
	Розробка і затвердження індивідуального плану АПП	4
Підрозділ 2. Ознайомлення з організацією навчально-виховного процесу на профільної кафедрі	Освоєння різних форм контролю знань, умінь і навичок	4
	Участь в організації самостійної роботи студентів	4
	Участь аспірантів в перевірці курсових робіт і звітів з практик студентів	4
	Надання допомоги кураторам в організації виховної роботи із студентами	4
	Участь аспірантів в роботі профорієнтації із абітурієнтами	4

Форми роботи аспірантів	Перелік завдань для самостійного вивчення і виконання	Кількість годин
Підрозділ 3. Науково-методична робота на профільній кафедрі	Вивчення організації науково-методичної роботи на кафедрі.	8
	Підготовка матеріалів для практичних робіт, складання презентацій, завдань і так далі для студентів за завданням наукового керівника	12
Підрозділ 4. Відвідування лекцій викладачів кафедри профільної кафедри	Відвідування і аналіз навчального заняття викладачів – 10 лекцій	20
Підрозділ 5. Відвідування практичних (лабораторних, семінарських) занять викладачів профільної кафедри	Відвідування і аналіз навчального заняття викладачів – 10 практичних занять	20
Підрозділ 6. Підготовка теоретичного матеріалу для проведення лекцій	Опрацювання навчальної і навчально-методичної літератури, конспектів лекцій з теми	2
	Вивчення навчального матеріалу з питань лекцій	2
	Реферування наукових монографій і статей з теми лекцій	2
	Складання плану лекцій та тез, написання тексту лекцій	2
	Обговорення тексту лекцій з науковим керівником, методичні рекомендації по читанню лекцій	2
Підрозділ 7. Проведення лекцій в аудиторії	Читання лекції в аудиторії перед академічною групою студентів (курси по вибору), якщо це було заплановано	18
	Аналіз прочитаної лекції і обговорення з керівником	2
Підрозділ 8. Підготовка практичного матеріалу для проведення практичних (лабораторних, семінарських) занять	Опрацювання навчальної і навчально-методичної літератури, конспектів лекцій з відповідної теми	2
	Вивчення навчального матеріалу з питань практичного (лабораторного, семінарського) заняття	2
	Вивчення першоджерел з теми практичного (лабораторного, семінарського) заняття	2
	Реферування наукових монографій і статей з теми практичного (лабораторного, семінарського) заняття	2
	Складання плану практичного (лабораторного, семінарського) заняття і тез, підготовка питань	2
Підрозділ 9. Проведення практичних (лабораторних, семінарських) занять в аудиторії	Проведення практичного (лабораторного, семінарського) заняття – 1-2 з теми, обраної науковим керівником	18
	Подальше обговорення практичного (лабораторного, семінарського) заняття з науковим керівником	2
	Взаємне відвідування занять аспірантів з подальшим обговоренням	4

Форми роботи аспірантів	Перелік завдань для самостійного вивчення і виконання	Кількість годин
Підрозділ 10. Організаційно-виховна робота на профільній кафедрі	Ознайомлення з планами виховної роботи університету, факультету на навчальний рік, з пріоритетними завданнями виховної роботи студентів	6
	Аналіз плану виховної роботи куратора студентської групи	6
	Діяльність у ролі куратора студентської академічної групи	6
	Організація та проведення виховного заходу зі студентами (в групі, на факультеті, в гуртожитку)	6
	Підготовка звіту про проходження педагогічного практикуму і затвердження його на засіданні кафедри	2
Разом:		180

5 ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ І ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АСПІРАНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Поточний контроль здійснюється керівником АПП протягом проходження аспірантом педагогічної практики, шляхом оцінки його систематичної роботи, якості підготовки та проведення навчальних занять. Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження АПП шляхом представлення звіту проходження АПП на засіданні кафедри, за якою він закріплений.

До захисту практики допускаються здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії, які у повному обсязі виконали програму практики, передбаченою планом аспірантської педагогічної практики і надали в строки згідно затвердженим графіком проходження практики:

- індивідуальний план АПП;
- звіт аспіранта про підсумки практики, що містить виклад проведеної під час практики роботи, зокрема: перелік проведених навчальних занять, методичної роботи, організаційної та виховної роботи (Додаток Б);
- відгук керівника практики (Додаток В);
- висновок кафедри про проходження аспірантом практики (Додаток Г);
- у кінці семестру, в якому проводилася АПП, на засіданні кафедри аспірант отримує оцінку за проходження практики у вигляді витягу з протоколу (Додаток Д);

Аспіранти, які не виконали індивідуальний план проходження педагогічної практики, до її захисту не допускаються.

Зазначена документація зберігається в індивідуальному плані аспіранта і розглядається під час його атестації.

6 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З АСПІРАНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Результатом проходження АПП є оформлений належним чином звіт. Для узагальнення всього матеріалу, який напрацьований аспірантами під час практики і підготовки звіту за програмою практики, передбачається певний час у кілька останніх днів. Титульний лист звіту оформлюється у відповідному порядку з підписами і датою (Додаток Б).

Текст звіту друкується державною мовою у текстовому редакторі Microsoft Word шрифтом Times New Roman з кеглем 14 пт через 1,5 міжрядкових інтервали (кількість знаків у рядку і рядків на сторінці регулюються самостійно) вирівнюванням по ширині сторінки. Абзацний відступ повинен бути однаковим по всьому тексту роботи і дорівнювати п'ятьом знакам (1,25 см). Міжсимвольний інтервал – звичайний.

Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: лівим – не менше ніж 20 мм, правим – не менше ніж 10 мм, верхнім – не менше ніж 20 мм, нижнім – не менше ніж 20 мм. Відстань між заголовком і текстом має бути в межах 15–20 мм.

Всі лінії, літери, цифри і знаки повинні бути однаково чорного кольору.

У тексті слід застосовувати терміни, визначення, позначення і скорочення, встановлені стандартами, що діють, або загальноприйняті в науково-технічній літературі. Скорочення українських слів і словосполучень виконують згідно ДСТУ 3582:2013 «Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень в українській мові».

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знаку №. Розділи, підрозділи, пункти й підпункти нумерують арабськими цифрами. Розділи повинні мати порядкову нумерацію в межах усього тексту за винятком додатків (1, 2, 3 і т. ін.). Номер підрозділу або пункту включає номер розділу і порядковий номер підрозділу чи пункту, відокремлені крапкою (1.1, 1.2 і т. ін.).

Після номеру розділу, підрозділу, пункту і підпункту в тексті роботи крапку не ставлять. Якщо текст поділяють тільки на пункти, їх слід нумерувати (за винятком додатків) порядковими номерами в межах усього тексту.

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці необхідно подавати в звіті безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер Ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок

першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). При переносі частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл.1.2».

Примітки до тексту і таблиць, в яких вказують довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші декілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1. Текст першої примітки. 2. Текст другої примітки і т.д.

Якщо примітка одна, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

7 ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АСПРАНТІВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПРОХОДЖЕННЯ АСПРАНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Оцінка АПП здійснюється за 100-бальною шкалою, яка складається з двох частин: виконання практики (до 60 балів) і захисту (до 40 балів).

Максимальна кількість балів		
Виконання АПП	Захист практики	Загальна оцінка
60	40	100

Шкала оцінювання

Оцінка ECTS	Сума балів за всі види діяльності	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Добре
C	74-81	
D	64-73	Задовільно
E	60-63	
FX	35-59	Не зараховано з можливістю повторного складання
F	1-34	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка 90 – 100 балів: Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.

Оцінка 82 – 89 балів: Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

Оцінка 74 – 81 балів: Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.

Оцінка 64 – 73 балів: Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

Оцінка 60 – 63 балів: Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.

Оцінка 0 - 59 балів: Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

8 ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

Основний

1. Вітвицька С. С. Педагогіка вищої школи: практикум. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 174 с.
2. Наукові публікації кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи. URL: <http://surl.li/rokgjtj>.
3. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи: навч. посіб. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. 150 с. URL: <http://surl.li/zlrpyh>.
4. Педагогіка вищої школи. Методичні рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. 32 с. URL: <http://surl.li/cepsiv>.
5. Шевчук С.С., Кулішов В.С. Дидактика професійної освіти: практикозорієнтований аспект: навчально-методичний посібник. Біла Церква:

БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 212 с. URL: <http://surl.li/nxyuhj>.

6. Єрмоленко А., Кулішов В., Шевчук С. Розвиток інноваційної компетентності сучасного педагога професійної школи. Імідж сучасного педагога. 2020. № 5 (194). С. 52–57. URL: <http://surl.li/mknrxo>.

7. Освітньо-науково програма «Транспортні технології на автомобільному транспорті» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 275 «Транспортні технології (зав видами)» галузі знань 27 «Транспорт». Київ: НТУ, 2023. 51 с. <http://vstup.ntu.edu.ua/osvitprog/phd-275-2023.pdf>.

Допоміжний

1. Загальні відомості про вищу освіту в Україні. URL: <http://surl.li/nouurb>.

2. Методи навчання та їх класифікація. Сайт «Osvita.Ua» URL: <http://surl.li/dhyhps>.

3. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. URL: <http://surl.li/tdvmwr>.

4. Нормативно-правова база наукової діяльності у вищих навчальних закладах. URL: <http://surl.li/mawgub>.

5. Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі. URL: <http://surl.li/lrfvz>.

6. Кулішов В.С. Теоретичні і методичні аспекти проведення інтегрованих занять у закладі професійної освіти на засадах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 68 с. URL: <http://surl.li/bwbwhg>.

7. Воровка М. І., Проценко А. А. Педагогічна практика як засіб формування професійної майстерності вчителя в умовах реформування освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр.* 2020. № 2 (69). С. 57–61. URL: <http://surl.li/lrffwu>.

8. Педагогіка вищої школи : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: <http://surl.li/pkfekr>.

9. Олійник І. В. Педагогічна практика: програма та методика реалізації: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 136 с.

Інформаційні ресурси

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського: офіційний сайт: URL: <https://dnpb.gov.ua>.
2. Закон України «Про вищу освіту»: URL: <http://surl.li/kpxkwl>.
3. Закон України «Про освіту»: URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.
4. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL: [www.mon.gov.ua](http://mon.gov.ua).
5. Навчально-інформаційний портал БІНПО: офіційний сайт. URL: <https://binpo.com.ua>.

ВИТЯГ
з протоколу № 1
засідання кафедри _____
(назва кафедри)

від «___» _____ 202__ року

Присутні: склад співробітників кафедри з зазначенням посади, наукового ступеня, вченого звання

СЛУХАЛИ: наукового керівника _____ про проходження
(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)
аспірантської педагогічної практики аспірантом _____ по кафедрі
(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)
_____ у першому (другому) семестрі 202_/202_ н.р.
(назва кафедри)

УХВАЛИЛИ: дозволити аспіранту _____ проходження
(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)
аспірантської педагогічної практики по кафедрі _____ у
(назва кафедри)
першому (другому) семестрі 202_/202_ н.р. під керівництвом _____.
(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

РЕЗУЛЬТАТИ ГОЛОСУВАННЯ: «за» — ;
«проти» — ;
«утрималися» — .

Завідувач кафедри _____
(назва кафедри) (підпис) (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Секретар кафедри _____
(назва кафедри) (підпис) (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____
(назва кафедри) (підпис) (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

ПОГОДЖЕНО

Науковий керівник _____
(підпис) (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

ЗВІТ

за результатами проходження аспірантської педагогічної практики аспіранта
(ки) очної (заочної) форми навчання

_____
(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Стислий опис змісту аспірантської педагогічної практики

1. Знайомство з організацією навчально-виховного процесу у вищій школі.
2. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів Університету під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін (за попередньою згодою).
3. Розробка змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни.
4. Відвідування аудиторних занять, проведених науковим керівником.
5. Самостійне проведення навчального заняття з дисципліни.

Дата і час проведення	Академічна група	Тема заняття	Вид занять

6. Індивідуальна робота зі студентами, керівництво науковими студентськими дослідженнями.
7. Участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів.
8. Відгук наукового керівника.

_____ Аспірант _____
(дата) (Підпис) (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

ВІДГУК

керівника аспірантської педагогічної практики (наукового керівника) про проходження аспірантської педагогічної практики здобувачем вищої освіти ступеня доктор філософії

_____

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

на кафедрі _____

(найменування кафедри, за якою закріплений аспірант)

У період проходження аспірантської педагогічної практики здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Відгук керівника: Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії

_____

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

виконав (не виконав) програму аспірантської педагогічної практики в повному обсязі та заслуговує на оцінку _____

_____20__р.

Керівник практики _____

(підпис)

_____

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Завідувач кафедри _____

(підпис)

_____

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВИСНОВОК КАФЕДРИ

ПРО ПРОХОДЖЕННЯ АСПІРАНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

аспіранта (ки) кафедри _____

(назва кафедри)

_____
(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Освітньо-наукова програма «Транспортні технології на автомобільному
транспорті»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
ступеня доктор філософії
за спеціальністю 275 «Транспортні технології (за видами)»

База практики: кафедра _____

(назва кафедри)

Національного транспортного університету

Терміни проходження практики з _____ по _____

Висновок кафедри: Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії

_____
(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

виконав (не виконав) програму аспірантської педагогічної практики в
повному обсязі та заслуговує на оцінку _____

_____ 20__ р.

Оцінка за університетською шкалою _____

Керівник практики _____
(підпис)

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Київ, 202__ р.

Від «   » 202_ року

Секретар кафедри _____
(назва кафедри) (підпис) (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Навчальне видання

Методичні вказівки
до організації та проведення аспірантської педагогічної практики

для здобувачів:
рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
галузь знань 27 «Транспорт»
спеціальність 275 «Транспортні технології (за видами)»
освітньо-наукова програма «Транспортні технології
на автомобільному транспорті»

Розробники/укладачі: докт. техн. наук, професор Г.С. Прокудін,
докт. техн. наук, професор В.П. Поліщук,
канд. техн. наук, доцент С.В. Ширяєва,
канд. техн. наук, доцент О.Д. Гульчак,
канд. техн. наук, доцент А.В. Петрик,
канд. держ. упр. І.Б. Якайтис

Відповідальний за випуск   Г.С. Прокудін